

Sarajevo, 07.03.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.02.2022. – 04.03.2022.

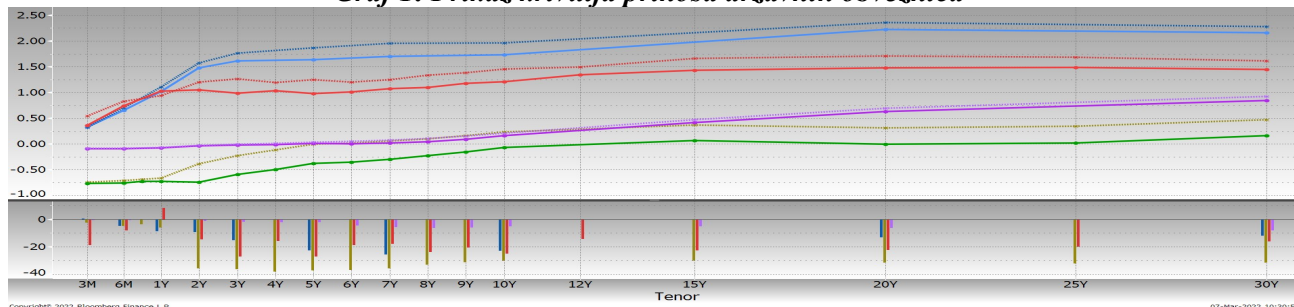
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22	25.2.22	-	4.3.22
2 godine	-0,38	-	-0,73	1,57	-	1,48	1,21	-	1,06	-0,02	-	-0,03
5 godina	0,00	-	-0,37	1,87	-	1,64	1,25	-	0,98	0,04	-	0,02
10 godina	0,23	-	-0,07	1,96	-	1,73	1,46	-	1,21	0,21	-	0,16

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	25.2.22	-	4.3.22
3 mjeseca	-0,718	-	-0,733
6 mjeseci	-0,714	-	-0,761
1 godina	-0,640	-	-0,693

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.03.2022. godine (pune linije) i 25.02.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Nastavak ratnih dejstava u Ukrajini i povećana neizvjesnost tjeka rata su i tijekom proteklog tjedna nastavili da budu u fokusu tržišta. To je dovelo do oštre korekcije prinosa obveznica eurozone naniže, zahvaljući povećanoj potražnji za sigurnijim investicijama. Prinosi njemačkih obveznica su na tjednoj razini smanjeni između 30 i 37 baznih bodova, dok je kod prinosa italijanskih obveznica smanjenje iznosilo između 21 i 31 bazni bod. Također, negativno raspoloženje se odrazilo i na burzanske indekse u Europi, koji su svakodnevno, s izuzetkom srijede, bilježili priličan dnevni pad. Euro Stoxx 50 indeks je na tjednoj razini smanjen za 10,44%. Pored toga, odluka o uvođenju dodatnih sankcija Rusiji se već početkom tjedna odrazila na izražen rast cijene prirodnog plina u Europi na rekordno visoke vrijednosti, a taj trend je nastavljen do kraja tjedna. Prinosi obveznica su na kratko u srijedu zabilježili korekciju, nakon izlaganja predsjednika Feda Powella, koji je najavio moguće veće povećanje referentne kamatne stope Feda od 25 baznih bodova.

Ovog četvrtka se održava sjednica UV ECB, pa je uoči sjednice već krajem tjedna došlo do razdoblja zatišja informacija zvaničnika ove institucije. Početkom tjedna član UV ECB Centeno je izjavio da bi eurozona mogla biti podložna stagflaciji usljed napada Rusije na Ukrajinu, iako podržava nastavak procesa „normalizacije“ monetarne politike. Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da će invazija Rusije na Ukrajinu imati negativan utjecaj na europski ekonomski rast, ali da neće dovesti ovu regiju u punu recesiju, te da će viša inflacija biti prisutna duže vremensko razdoblje zajedno sa slabijim

ekonomskim rastom i da je najvažnije da se izbjegn timer učinci drugog kruga. U međuvremenu je objavljen podatak inflacije koji je u eurozoni u veljači dostigao rekordno visoku razinu od 5,8%, dok su proizvođačke cijene u siječnju, povećane za preko 30% godišnje (također rekordan rast), što predstavlja dodatni pritisak na ECB vezano za pitanje budućnosti monetarne politike. U objavljenom zapisniku sa posljednje sjednice ECB, održane početkom veljače, navodi se da bi inflacija tijekom narednih nekoliko mjeseci mogla da bude veća nego što je očekivano ukoliko dođe do intenzivnijeg rasta cijena energenata, posebno ukoliko dođe do dalje eskalacije geopolitičkih tenzija. Prema ovom zapisniku, neki od zvaničnika ECB su doveli u pitanje točnost postojećih modela prilikom prognožiranja inflacije, a izražena je i sumnja da li će inflacija u 2023. godini biti ispod 2%, kao što su to pokazale prognoze zaposlenika ECB u prosincu prošle godine. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da će ECB pažljivo pratiti ekonomske posljedice rata u Ukrajini i da će učiniti sve što je potrebno da pruže podršku oporavku regije od pandemije, onda kada taj utjecaj bude jasniji. Lane je dodao da će pored rata i posljednji objavljeni podaci o inflaciji u eurozoni biti uzeti u obzir u dolazećim ekonomskim projekcijama.

Ekonomski institut Ifo je objavio da su problemi na strani ponude kod njemačkih maloprodavaca ponovo pogoršani u veljači, pri čemu je 76,3% maloprodavaca priopćilo da nisu primili svu naručenu robu u usporedbi sa postotkom od 57,1% u siječnju. Ifo dalje navodi da se poboljšanje koje je zabilježeno u siječnju nije pokazalo kao trajno, što znači da će se nastaviti „određeni manjci na policama za sada“.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	VELJAČA	5,6%	5,8%	5,1%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	VELJAČA	2,6%	2,7%	2,3%
3.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	VELJAČA	5,4%	5,5%	5,1%
4.	Stopa inflacije – Austrija (prelim.)	VELJAČA	-	5,9%	5,0%
5.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	VELJAČA	5,5%	6,2%	5,1%
6.	Stopa inflacije – Španjolska (prelim.)	VELJAČA	7,0%	7,5%	6,2%
7.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	SIJEČANJ	27,3%	30,6%	26,3%
8.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	VELJAČA	55,8	55,5	52,3
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	VELJAČA	58,4	58,2	58,7
10.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	VELJAČA	55,8	55,5	51,1
11.	GDP – Finska (tromjesečno)	IV tromjesečje	-	0,6%	0,9%
12.	GDP – Irska (tromjesečno)	IV tromjesečje	-	-5,4%	1,2%
13.	GDP – Italija (tromjesečno) final.	IV tromjesečje	0,6%	0,6%	2,5%
14.	GDP – Italija (G/G)	2021. god.	-	6,6%	-8,9%
15.	Odnos deficita i GDP-a – Italija (G/G)	2021. god.	7,8%	7,2%	9,5%
16.	Maloprodaja – EZ (G/G)	SIJEČANJ	9,2%	7,8%	2,1%
17.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	SIJEČANJ	-	15,8%	7,6%
18.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	5,5	3,5	6,6
19.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	SIJEČANJ	-3,2%	-1,5%	0,0%
20.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	SIJEČANJ	-	-1,1%	0,2%
21.	Stopa nezaposlenosti – EZ	SIJEČANJ	6,9%	6,8%	7,0%
22.	Stopa nezaposlenosti – Italija	SIJEČANJ	9,0%	8,8%	9,0%
23.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	SIJEČANJ	-	5,6%	5,7%
24.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	VELJAČA	5,1%	5,0%	5,1%
25.	Stopa nezaposlenosti – Irska	VELJAČA	-	5,2%	5,2%
26.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	VELJAČA	-	-11,4	17,2

SAD

Rast geopolitičkih tenzija i jačanje invazije Rusije na Ukrajinu, uz neuspjela dva kruga pregovora, negativno su se odrazili, kako na globalna financijska tržišta tako i na tržište u SAD tijekom proteklog tjedna. Prinosi na američke obveznice su na tjednoj razini smanjeni između 9 i 23 baznih boda. Na priličan rast prinosa koji je zabilježen sredinom tjedna utjecao je govor predsjednika Feda Powella, koji je

još jednom ponovio stav da će podržati povećanje referentne kamatne stope za 25 baznih bodova ili čak i više na sjednici ovog mjeseca kako bi se utjecalo na smanjenje inflatornih pritisaka.

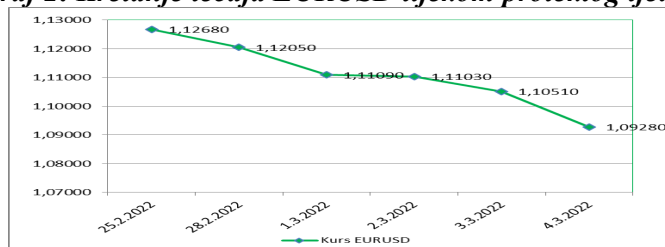
Prošlog tjedna je objavljen Fedovo izvješće o stanju američkog gospodarstva Beige Book, u kojem je istaknuto da se ekonomska aktivnost proširila skromnim do umjerenim tempom od sredine siječnja. Navedeno je i da je potrošnja uglavnom bila slabija nego u ranijem izvješću, dok je proizvodna aktivnost nastavila rasti skromnim tempom. Prema izvješćima svih regija, ukupni ekonomski izgledi u narednih šest mjeseci su ostali stabilni i generalno optimistični, iako je naglašen povišen stupanj nesigurnosti usljed rasta geopolitičkih tenzija.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodn o razdoblje	
1.	Stopa nezaposlenosti	VELJAČA	3,9%	3,8%	4,0%
2.	Nefarmerski sektor (promjena)	VELJAČA	423.000	678.000	481.000
3.	Privatni sektor (promjena)	VELJAČA	413.000	654.000	448.000
4.	Prerađivački sektor (promjena)	VELJAČA	24.000	36.000	16.000
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26. VELJAČE	225.000	215.000	233.000
6.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	VELJAČA	5,8%	5,1%	5,5%
7.	ISM indeks prerađivačkog sektora	VELJAČA	58,0	58,6	57,6
8.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	VELJAČA	57,5	57,3	55,5
9.	Tvorničke porudžbine (M/M)	SIJEČANJ	0,7%	1,4%	0,7%
10.	Porudžbine trajnih dobara (M/M) F	SIJEČANJ	1,6%	1,6%	1,2%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1268 na razinu od 1,0928, što predstavlja pad od 3,02% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Predstavnici Velike Britanije su priopćili da ova država poduzima dalje mjere protiv Središnje banke Rusije kao odgovor na invaziju Ukrajine. U priopćenju je navedeno da će Vlada odmah poduzeti sve neophodne korake kako bi svim pravnim i fizičkim osobama iz Velike Britanije onemogućila da provode bilo kakve transakcije koje uključuju CBR, Ruski nacionalni fond (Russian National Wealth Fund) i Ministarstvo financija Rusije. Ministar financija Sunak je, zajedno sa guvernerom BoE Baileyem, najavio namjeru Vlade Velike Britanije da poduzme dalje restriktivne ekonomske mjere u odgovoru na invaziju na Ukrajinu ciljajući na Središnju banku Rusije. U međuvremenu, South China Morning Post je izvijestio da Rusi posjeduju oko 8 milijardi GBP (10,7 milijardi USD) imovine, poduzeća i druge imovine u Velikoj Britaniji, prema istraživanju koje je proveo agent za nekretnine Aston Chase. Od toga je oko 1,1 milijardu GBP uloženo u nekretnine u Londonu.

Viceguverner BoE nadležan za financijsku stabilnost Cunliffe je izjavio da će sankcije nanijeti značajnu štetu ekonomiji Rusije, ali ne bi trebalo da se materijaliziraju rizici po širu financijsku stabilnost. Cunliffe je istaknuo da pojačana percepcija geopolitičkog rizika i njegovog potencijalnog utjecaja na rast i inflaciju, mogu samo povećati rizike oko prilagođavanja, odnosno udaljavanja investitora od rizične aktive. Naglasio je i da je rast inflacije u Velikoj Britaniji rezultat vanjskih čimbenika, te da očekivanja viših stopa inflacije i slabijeg rasta mogu imati negativan utjecaj na cijene aktive.

Ruskim oligarsima, kojima bi mogle biti uvedene sankcije od strane Velike Britanije, bi mogla biti zamrznuta imovina čak i prije nego se ove mjere formalno uvedu, prema planu koji su predložili zakonodavci Velike Britanije.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (G/G)	SIJEČANJ	-	3,2%	1,5%
2.	Broj odobrenih hipotekarnih zajmova	SIJEČANJ	72.000	74.000	71.200
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	SIJEČANJ	-	5,7%	6,4%
4.	PMI prerađivački sektor F	VELJAČA	57,3	58,0	57,3
5.	PMI uslužni sektor F	VELJAČA	60,8	60,5	54,1
6.	PMI građevinski sektor	VELJAČA	57,5	59,1	56,3
7.	Nationwide cijene kuća (G/G)	VELJAČA	10,8%	12,6%	11,2%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,84022 na razinu od 0,82595, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3409 na razinu od 1,3230.

JAPAN

Stopa nezaposlenosti u Japanu je povećana, nakon rasta broja zaraženih Covid19 i ograničenja aktivnosti u uslužnom sektoru, iako je razina dostupnih poslova povećana na 21-mjesečni maksimum u siječnju. Premijer Kishida je izjavio da bi naredni guverner BoJ trebalo da bude netko tko razumije potrebu za suradnjom sa Vladom u borbi protiv deflacije. Tržišni sudionici očekuju promjenu rukovodstva BoJ naredne godine s obzirom na to da promjene u njihovim masivnim programima kvantitativnih olakšica i krive prinosa nisu uspjele pokrenuti stopu inflacije do ciljane razine do 2%, te su izazvale kritike zbog štetnog utjecaja na profite financijskih institucija. Kishida će imati ovlaštenja da izabere nasljednika sadašnjeg guvernera Kurode, čiji mandat prestaje u travnju 2023. godine, ukoliko njegova stranka ostvari pobjedu na izborima za Gornji dom, koji se očekuju tijekom ovog ljeta.

Član MPC BoJ Nakagawa je izjavila da bi kriza u Ukrajini mogla naštetiti ekonomiji Japana, tako što će povećati troškove kućanstvima i kompanijama kroz rast cijena goriva i robe, te je naglasila potrebu za zadržavanjem masivnog stimulansa kako bi se podržao krhki oporavak. Stopa inflacije bi se mogla nakratko približiti nedostižnoj ciljanoj razini BoJ od 2%, dijelom zbog naglog rasta cijena energije izazvane krizom, izjavila je Nakagawa. Nakagawa je dodala da rast inflacije na tu razinu ne bi bio dovoljan razlog za povlačenje stimulansa, jer se ekonomija u Japanu još uvijek oporavlja od posljedica koje je nanijela pandemija Covid19.

Premijer Kishida je izjavio da će Japan ograničiti trgovinu sa Središnjom bankom Rusije kako bi osigurao učinkovitost financijskih sankcija SAD i Europe, nakon ruske invazije na Ukrajinu. Kishida je nakon telefonskog razgovora sa predsjednikom Zelenskim izjavio da će pružiti humanitarnu pomoć Ukrajini u vrijednosti od 100 milijuna USD, nakon čega je Zelenski izrazio zahvalnost zbog uvođenja sankcija Rusiji.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja (G/G)	SIJEČANJ	1,4%	1,6%	1,2%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	SIJEČANJ	0,1%	-0,9%	2,7%
3.	Indeks započelih kuća (G/G)	SIJEČANJ	2,5%	2,1%	4,2%
4.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	VELJAČA	52,9	52,7	55,4
5.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	VELJAČA	42,7	44,2	47,6
6.	Kompozitni PMI indeks (final.)	VELJAČA	44,6	45,8	49,9
7.	Prodaja vozila (G/G)	VELJAČA	-	-18,6%	-12,5%
8.	Kapitalna potrošnja (G/G)	IV tromjesečje	2,9%	4,3%	1,2%
9.	Stopa nezaposlenosti	SIJEČANJ	2,7%	2,8%	2,7%
10.	Monetarna baza (G/G)	VELJAČA	-	7,6%	8,4%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 130,25 na razinu od 125,55. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 115,55 na razinu od 114,82.

NAFTA I ZLATO

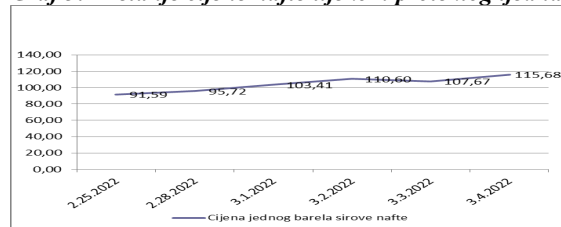
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 91,59 USD (81,28 EUR).

Tijekom tjedna cijena nafte je imala stalnu tendenciju rasta pod utjecajem geopolitičkih tenzija i ratnih dejstava na relaciji Ukrajina – Rusija. Početkom tjedna pojavile su se vijesti da SAD i još neke zemlje razmatraju mogućnost da oslobode 60 milijuna barela nafte, što je ekvivalent ruskom outputu nešto manjem od šest dana. Ipak, ove vijesti nisu ublažile pritiske na rast cijene nafte, te su već sada investitori ukazivali na to da će cijena premašiti razinu od 100 USD i da će ostati iznad te razine, čak i bez sankcija na ruski plin i naftu, jer anksioznost u trgovini sa Moskvom stvara poremećaje u opskrbi. Tijekom proteklog tjedna OPEC+ na čelu sa Saudijskom Arabijom je istaknuo da će se držati planiranog obujma povećanja ponude nafte, što znači povećanje od 400.000 barela dnevno, nastavljajući postupno obnavljanje proizvodnje koja je bila snažno pogođena tijekom pandemije Covid19. Ova odluka je opravdana tvrdnjom da geopolitičke tenzije, a ne promjena tržišnih fundamenata, utječu na rast cijene nafte.

Do kraja tjedna cijena nafte je i dalje bila veoma volatilna i pod rastućim pritiscima zbog neizvjesnosti oko isporuke nafte. Među trgovcima postoji izražena bojazan da će prekid ruskog izvoza pod utjecajem sankcija nadmašiti veću ponudu Irana u slučaju postizanja nuklearnog sporazuma sa Teheranom. Američki državni tajnik Blinken je izjavio da Bajdenova administracija i njeni saveznici razgovaraju o embargu na rusku naftu, dok raste pritisak da se uzvrat jačim udarom na invaziju na Ukrajinu potiskivanjem izvoza iz ključne ruske energetske industrije.

Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 26,30%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 115,68 USD (105,86 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.889,34 USD (1.676,73 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta zbog geopolitičkih rizika i neizvjesnosti koje su pojačale tražnju za sigurnim investicijama. Na cijenu zlata utjecaj su imale i izjave predsjednika Feda Powella koji je istaknuo da se očekuje da bi u ovoj godini mogao biti zabilježen vrhunac inflacije, nakon čega bi počelo slabljenje inflacije, ali je podržao povećanje kamatnih stopa, čak i za više od 25 baznih bodova zaredom na narednim sastancima.

Sredinom tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta, ponovo zbog geopolitičkih tenzija i neizvjesnosti, te su investitori potražili sigurna ulaganja. Predsjednik Feda Powell je prilikom obraćanja Senatu istaknuo da je napad Rusije na Ukrajinu pojačao rizike inflacije sa dvije strane – kroz veće cijene energije, ali i kroz veće cijene dobara. Cijena zlata je tijekom trgovanja u petak nastavila sa tendencijom rasta, sve zbog geopolitičkih tenzija. Proizvodnja zlata u Australiji je smanjena za 4% na 315 tona prošle godine u odnosu na 2020. godinu, uglavnom zbog pandemije koronavirusa. Pored zlata i ostala dobra su imala tendenciju rasta. Paladijum je dostigao najvišu razinu u povijesti zbog sve veće zabrinutosti da bi izvoz iz Rusije, najvećeg proizvođača, mogao biti poremećen kao rezultat sankcija protiv zemlje nakon što je izvršila invaziju na Ukrajinu. Rusija čini 40% ukupne rudarske proizvodnje ovog metala koji se uglavnom koristi u katalizatorima za vozila na benzin.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.970,70 USD (1.803,35 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 4,31%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

